

Екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктері филиалдарының сенімгерлік операциялар мен кастодиандық қызметті бухгалтерлік есепке алуды жүргізуі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2007 жылғы 30 қарашадағы N 134 Қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2008 жылғы 10 қаңтарда Нормативтік құқықтық кесімдерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне N 5089 болып енгізілді.

Қолданушылардың назарына!!!

Қаулының қолданысқа енгізілу тәртібін 2-тармақтан қараңыз.

Ескерту. Тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

"Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 15-бабы екінші бөлігінің 63) тармақшасына, "Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабы 6-тармағының 1) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1. Қоса беріліп отырған Екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктері филиалдарының сенімгерлік операциялар мен кастодиандық қызметті бухгалтерлік есепке алуды жүргізу жөніндегі нұсқаулық бекітілсін.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2. Осы қаулы 2008 жылғы 1 ақпаннан бастап қолданысқа енгізіледі.

3. Бухгалтерлік есепке алу департаменті (Шалғымбаева Н.Т.):

1) Заң департаментімен (Шәріпов С.Б.) бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізуге шаралар қабылдасын;

2) осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткізген күннен бастап он күндік мерзімде оны Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі орталық аппаратының мүдделі бөлімшелеріне, Қазақстан

Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігіне, "Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы" заңды тұлғалар бірлестігіне және екінші деңгейдегі банктерге жіберсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Д.Т.Ақышевқа жүктелсін.

*Ұлттық Банк
Төрағасы*

Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкі Басқармасының
2007 жылғы 30 қарашадағы
N№134 қаулысымен
бекітілген

Екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктері филиалдарының сенімгерлік операциялар мен кастодиандық қызметті бухгалтерлік есепке алуды жүргізу жөніндегі нұсқаулық

Ескерту. Тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1. Жалпы ережелер

Ескерту. 1-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

1. Осы Екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктері филиалдарының сенімгерлік операциялар мен кастодиандық қызметті бухгалтерлік есепке алуды жүргізу жөніндегі нұсқаулық "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 15-бабы екінші бөлігінің 63) тармақшасына, "Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 20-бабы 6-тармағының 1) тармақшасына, "Екінші деңгейдегі банктердегі, ипотекалық ұйымдардағы, "Қазақстанның Даму Банкі" акционерлік қоғамындағы және Қазақстан Республикасының бейрезидент - банктердің филиалдарындағы бухгалтерлік есептің үлгі шот жоспарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2011 жылғы 31 қаңтардағы № 3 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6793 болып тіркелген) (бұдан әрі – бухгалтерлік есептің үлгі шот жоспары), халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленді.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2. Осы Нұсқаулық екінші деңгейдегі банктер және Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктерінің филиалдары (бұдан әрі – банктер) қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау мен қадағалау жөніндегі уәкілетті органның лицензиясы негізінде жүзеге асыратын сенімгерлік операциялардың және кастодиандық қызметтің бухгалтерлік есебін жүргізуді нақтылайды.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3. Банк Сенімгерлік басқаруға қабылданған және/немесе кастодиан шарты негізінде меншікті активтерден қабылданған активтердің жеке есебін жүзеге асырады.

4. Сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар бойынша ақшаның, тазартылған қымбат металдардың және талаптардың құқықтарын, кастодиан шарты негізінде қабылданған активтердің, сондай-ақ олар бойынша алынған инвестициялық кірістің (шығыстың) талдау есебі халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес банк дербес әзірлеген журналдарда жүргізіледі.

5. Осы Нұсқаулықтың және Қазақстан Республикасын заңнамасының талаптарына қайшы келмейтін қосымша бухгалтерлік жазбаларды жасауға рұқсат етіледі.

2. Сенімгерлік операцияларды есепке алу

Ескерту. 2-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

6. Сенімгерлік басқаруға қабылданған ақша және тазартылған қымбат металдар, сондай-ақ алынған инвестициялық кіріс (шығыс) N 2210""Сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржы активтері" баланстық шотында есептеледі.

Сенімгерлік басқаруға алынған ақшамен операциялардың бухгалтерлік есебі бухгалтерлік есептің үлгі шот жоспарында көзделген 7500""Талап ету құқықтары сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар" және 7600""Клиенттердің сенімгерлік (инвестициялық) басқарудағы активтері" шоттары тобындағы шоттарда жүзеге асырылады.

1-параграф. Сенімгерлік басқаруға қабылданған активтерді есепке алу

Ескерту. 1-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

7. Банк клиенттен ақша, тазартылған қымбат металдар және/немесе ипотекалық заемдар бойынша талап ету құқықтарын сенімгерлік басқаруға алған кезде клиенттің

активтерін сенімгерлік басқару шарты негізінде дебет (бұдан әрі - Дт) және кредит (бұдан әрі - Кт) бойынша мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) баланстық шоттарда:

Дт 1051 "Банктің Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік есеп шоты"

1052 "Банктің басқа банктердегі корреспонденттік есеп шоттары

Кт 2210 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржы активтері;

2) баланстан тыс шоттарда:

Дт 7535 "Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар"

7601 "Ақша"

7602 "Тазартылған қымбат металдар"

Кт 7661 "Клиенттен активтердің түсуі".

8. Банк сенімгерлік басқаруға қабылданған ақшаны орналастырған, инвестициялық кіріс (шығыс) алған және сенімгерлік басқарудағы активтермен өзге операциялар жасаған кезде осы Нұсқаулықта көзделген бухгалтерлік жазбалардан басқа, тиісінше 1051""Банктің Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік есепшоты", 1052""Банктің басқа банктердегі корреспонденттік есепшоттары" баланстық шоттардың дебеті/кредиті және 2210""Сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржы активтері" баланстық шоттың кредиті/дебиті бойынша бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады.

2-параграф. Сенімгерлік басқаруға қабылданған және тазартылған қымбат металдарға орналастырылған ақшаны және сенімгерлік басқаруға қабылданған тазартылған қымбат металдарды есепке алу

Ескерту. 2-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

9. Сенімгерлік басқаруға, тазартылған қымбат металдарға қабылданған ақшаны орналастыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7602 "Тазартылған қымбат металдар"

Кт 7601 "Ақша"

10. Тазартылған бағалы металдардың әділ құны бойынша қайта бағалау жүргізу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) тазартылған бағалы металдардың әділ құны олардың есептік құнынан асып кеткен кезде:

Дт 7602 "Тазартылған бағалы металдар"

Кт 7664 "Активтерді әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын кірістер";

2) тазартылған бағалы металдардың есептік құны олардың әділ құнынан асып кеткен кезде:

Дт 7684 "Активтерді әділ құны бойынша қайта бағалаудан болған шығыстар"

Кт 7602 "Тазартылған бағалы металдар"

Ескерту. 10-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2019 № 267 (01.07.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

11. Сенімгерлік басқарудағы тазартылған қымбат металдарды металл шотқа орналастыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7604 "Орналастырылған салымдар"

Кт 7602 "Тазартылған қымбат металдар".

12. Металл шот шартына сәйкес металл шоты бойынша сыйақы есептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7610 "Сыйақы"

Кт 7662 "Сыйақы түріндегі кірістер".

13. Металл шот бойынша есептелген сыйақыны алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7610 "Сыйақы".

14. Металл шотты ашу және тазартылған қымбат металдарды қайтару кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7602 "Тазартылған қымбат металдар"

Кт 7604 "Орналастырылған салымдар"

15. Сенімгерлік басқарудағы және/немесе сенімгерлік басқаруға қабылданған ақшаның есебінен сатып алынған тазартылған қымбат металдарды сату кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) сатылатын тазартылған қымбат металдар құнына:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7604 "Орналастырылған салымдар"

2) тазартылған қымбат металдардың сату бағасы және олардың есептік құны арасында оң айырма туындаған кезде:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7663 "Активтерді сатып алу-сату бойынша кірістер";

3) тазартылған қымбат металдардың сату бағасы және олардың есептік құны арасында теріс айырма туындаған кезде:

Дт 7663 "Активтерді сатып алу-сату бойынша шығыстар"

Кт 7602 "Тазартылған қымбат металдар"

Ескерту. 15-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2019 № 267 (01.07.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

3-параграф. Сенімгерлік басқаруға қабылданған және банк салымдарына орналастырылған ақшаны есепке алу

Ескерту. 3-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

16. Сенімгерлік басқаруға қабылданған ақшаны банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың салымдарына орналастыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) банктік салым шарты негізінде орналастырылған ақша сомасына:

Дт 7604 "Орналастырылған салымдар"

Кт 7601 "Ақша";

2) мәміле бойынша шығындар сомасына:

Дт 7604 "Орналастырылған салымдар" (мәміле бойынша

шығындарды есепке алуға арналған жеке қосалқы

шот)

Кт 7601 "Ақша".

17. Банктік салым шартына сәйкес сыйақы есептеу және нақты алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) салым бойынша есептелген сыйақы сомасына:

Дт 7610 "Сыйақы"

Кт 7662 "Сыйақы түріндегі кірістер";

2) салым бойынша нақты алынған сыйақы сомасына:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7610 "Сыйақы".

18. Егер салым шетел валютасымен орналастырылған жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы көтерілген кезде:

Дт 7604 "Орналастырылған салымдар"

Кт 7665 "Бағамдық айырма бойынша кірістер";

2) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы төмендеген кезде:

Дт 7685 "Бағамдық айырма бойынша шығыстар"

Кт 7604 "Орналастырылған салымдар".

Ескерту. 18-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2019 № 267 (01.07.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

19. Мәміле бойынша шығындарға амортизация жүргізу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7662 "Сыйақы түріндегі кірістер"

Кт 7604 "Орналастырылған салымдар" (мәміле бойынша

шығындарды есепке алуға арналған жеке қосалқы шот).

20. Банктік салым шарты негізінде орналастырылған ақшаны қайтару кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

1) банктік салым шарты негізінде орналастырылған ақша сомасына:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7604 "Орналастырылған салымдар"

7610 "Сыйақы";

Ескерту. 20-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2019 № 267 (01.07.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

21. Әрбір есепті күнге банк халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының және есеп саясатының талаптарына сәйкес салымдардың құнсыздануына тест жүргізеді және мынадай бухгалтерлік жазбаларды жүзеге асырады:

1) салымдардың құнсыздануынан болған зиянды тану кезінде:

Дт 7688 "Басқада шығыстар" (орналастырылған салымдар

бойынша провизияларды есепке алуға арналған

жеке қосалқы шот)

Кт 7604 "Орналастырылған салымдар"

7610 "Сыйақы";

2) салымдардың құнсыздануынан бұрын көрсетілген зиянды қалпына келтіру кезінде:

Дт 7604 "Орналастырылған салымдар"

7610 "Сыйақы"

Кт 7668 "Басқа да кірістер" (құнсызданудан болған

зиянды қалпына келтіруден алынған кірісті

есепке алуға арналған жеке қосалқы шот).

4-параграф. Сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар бойынша талаптар құқықтарын есепке алу

Ескерту. 4-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

22. Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заем бойынша сыйақы есептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7542 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған талаптар

құқығы ипотекалық заемдар бойынша есептелген

сыйақы"

Кт 7662 "Сыйақы түріндегі кірістер".

23. Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заем бойынша төлемдерді алу кезінде түскен ақша сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7535 "Талап ету құқықтары сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар";

7542 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған талаптар құқығы ипотекалық заемдар бойынша есептелген сыйақы"ю

24. Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заем бойынша төлемдерді заемшы уақытылы қайтармаған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) негізгі борыш бойынша мерзімі өткен төлем сомасына:

Дт 7536 "Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған мерзімі өткен ипотекалық заемдар"

Кт 7535 "Талап ету құқықтары сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар";

2) сыйақы бойынша мерзімі өткен төлем сомасына:

Дт 7544 "Талап ету құқықтары сенімгерлік басқаруға берілген ипотекалық заемдар бойынша мерзімі өткен сыйақы"

Кт 7542 "Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдар бойынша есептелген сыйақы"

25. Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заем бойынша мерзімі өткен төлемдерді алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) негізгі борыш бойынша мерзімі өткен төлем сомасына:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7536 "Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған мерзімі өткен ипотекалық заемдар"

2) сыйақы бойынша мерзімі өткен төлем сомасына:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7544 "Талап ету құқықтары сенімгерлік басқаруға берілген ипотекалық заемдар бойынша мерзімі өткен сыйақы"

26. Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заем бойынша есептелген және алынған тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) есептеу кезінде:

Дт 7543 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған талаптар құқығы ипотекалық заемдар бойынша тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл)"

Кт 7668 "Басқада кірістер";

2) есептелген тұрақсыздық айыбын (айыппұл, өсімпұл) алу кезінде:

Дт 7601 "Ақша"

Кт 7543 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған талаптар құқығы ипотекалық заемдар бойынша тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл)".

27. Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған ипотекалық заемдарды кері сатып алуды жүзеге асырған және клиенттің активтерін сенімгерлік басқару шартына сәйкес осы құқықтармен сенімгерлік басқару бойынша банктің міндеттемелері тоқтаған кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт 7681 "Клиенттердің активтерін алу"

Кт 7536 "Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға қабылданған мерзімі өткен ипотекалық заемдар";

7544 "Талап ету құқықтары сенімгерлік басқаруға берілген ипотекалық заемдар бойынша мерзімі өткен сыйақы"

5-параграф. Сенімгерлік басқарудан алынған активтерді есепке алу

Ескерту. 5-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

28. Клиент сенімгерлік басқарудағы активтердің бір бөлігін алған жағдайда, мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) баланстық шоттарда:

Дт 2210 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржы активтері"

Кт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2) баланстан тыс шоттарда:

Дт 7681 "Клиенттердің активтерін алу"

Кт 7535 "Талап ету құқығы сенімгерлік басқаруға

қабылданған ипотекалық заемдар"

7601 "Ақша"

7602 "Тазартылған қымбат металдар"

7604 "Орналастырылған салымдар"

29. Есепті кезең үшін активтерді сенімгерлік басқару нәтижесін айқындау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) клиенттің активтерімен операциялар бойынша есептелген кірістер сомасына:

Дт 7661 "Клиенттен активтердің түсуі"

7662 "Сыйақы түріндегі кірістер"

7663 "Активтерді сатып алу-сату болатын кірістер"

7664 "Активтерді әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын кірістер"

7665 "Бағамдық айырма бойынша кірістер"

7668 "Басқа да кірістер"

Кт 7651 "Капитал";

2) клиенттің активтерімен операциялар бойынша есептелген шығыстар сомасына:

Дт 7651 "Капитал"

Кт 7681 "Клиенттің активтерін алу"

7682 "Комиссиялық сыйақылар төлеу бойынша шығыстар"

7683 "Активтерді сатып алу-сатудан болатын шығыстар"

7684 "Активтерді әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын шығыстар"

7685 "Бағамдық айырма бойынша шығыстар"

7688 "Басқа да шығыстар".

Ескерту. 29-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2019 № 267 (01.07.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

30. Клиенттің активтерін сенімгерлік басқару шартының қолданылу мерзімі аяқталған және активтерді клиентке қайтару кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

баланстық шоттарда:

Дт 2210 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржы активтері"

Кт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

баланстан тыс шоттарда:

1) қолда бар активтер бойынша кірістер сомасына:

Дт 7661 "Клиенттен активтердің түсуі"

7662 "Сыйақы түріндегі кірістер"

7663 "Активтерді сатып алу-сату болатын кірістер"

7664 "Активтерді әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын кірістер"

7665 "Бағамдық айырма бойынша кірістер"

7668 "Басқа да кірістер"

Кт 7651 "Капитал";

2) клиенттің активтерімен операциялар бойынша есептелген шығыстар сомасына:

Дт 7651 "Капитал"

Кт 7683 "Активтерді сатып алу-сатудан болатын шығыстар"

7684 "Активтерді әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын шығыстар"

7685 "Бағамдық айырма бойынша шығыстар"

7688 "Басқа да шығыстар";".

3) клиенттің активтерінің шоттары бойынша қалдықтар сомасына:

Дт 7681 "Клиенттердің активтерін алу"

Кт 7601 "Ақша"

7602 "Тазартылған қымбат металдар"

7604 "Орналастырылған салымдар"

7610 "Сыйақы"

7611 "Басқа да талаптар";

4) клиенттің міндеттемелер шоты бойынша қалдықтар сомасына:

Дт 7632 "Басқа да міндеттемелер"

Кт 7681 "Клиенттердің активтерін алу";

5) капитал шоты бойынша қалдық сомасына:

Дт 7651 "Капитал"

Кт 7681 "Клиенттердің активтерін алу".

Ескерту. 30-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 31.12.2019 № 267 (01.07.2020 бастап қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

6-параграф. Сенімгерлік басқарушының клиенттің активтерін сенімгерлік басқарудан түскен сыйақысын есепке алу

Ескерту. 6-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

31. Банк Клиенттің активтерін сенімгерлік басқару шарты бойынша сыйақы есептеген және алған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) сыйақы есептеген кезде:

Дт 1815 "Сенімгерлік операциялар бойынша көрсеткен қызметі үшін есептелген комиссиялық кірістер"

Кт 4605 "Сенімгерлік операциялар бойынша көрсеткен қызметтері үшін комиссиялық кірістер";

2) есептелген сыйақыны алған кезде:

Дт 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі"

корреспонденттік шот"

1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"

2210 "Сенімгерлік басқаруға қабылданған қаржы активтері";

Кт 1815 "Сенімгерлік операциялар бойынша көрсеткен қызметі үшін есептелген комиссиялық кірістер".

3-тарау. Кастодиан банктің инвестициялық қорлардың активтерін есепке алуы

Ескерту. 3-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

32. Кастодиан банк кастодиан шарты негізінде қабылдаған клиенттердің ақшасы және кастодиан шартына сәйкес қабылданған ақшамен операциялар, сондай-ақ алынған инвестициялық кіріс (шығыс) мынадай:

егер кастодиан шарты шетелдік орталық банкпен жасалған жағдайда - 2012 "Шетелдік орталық банктердің корреспонденттік шоттары";

егер кастодиан шарты банкпен (шетелдік орталық банкті қоспағанда) жасалған жағдайда - 2013 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары";

егер кастодиандық шарт ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының инвестициялық портфелін басқарушымен жасалған жағдайда - 2202 "Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" баланстық шоттарында есепке алынады.

Кастодиан банк кастодиан шартының негізінде қабылдаған өзге активтердің бухгалтерлік есебі Бухгалтерлік есептің үлгі шот жоспарында көзделген 7700 "Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтерін қоспағанда, кастодиандық сақтауға қабылданған активтер" шоттар тобының баланстан тыс шоттарында жүзеге асырылады.

Ескерту. 32-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған ақшаны, бағалы қағаздарды және өзге де қаржы құралдарын есепке алу

Ескерту. 1-параграф жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

33. Кастодиан банк кастодиан шартының негізінде клиенттен ақшаны, бағалы қағаздарды және өзге де қаржы құралдарын алған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) ақша сомасына:

Дт	1051	"Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"
	1052	"Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"
Кт	2012	"Шетелдік орталық банктердің корреспонденттік шоттары"
	2013	"Басқа банктердің корреспонденттік шоттары"
	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар (банктік инвестициялық шот);

2) бағалы қағаздардың және өзге де қаржы құралдарының құнына:

Кіріс	7701	"Бағалы қағаздар"
	7702	"Басқа банктердегі салымдар"
	7703	"Тазартылған қымбат металдар"
	7704	"Кері РЕПО" операциялары"
	7705	"РЕПО" операциялары"
	7706	"Туынды қаржы құралдары"
	7707	"Капиталға инвестициялар"
	7708	"Үйлерге, машиналарға, жабдыққа , көлік және басқа негізгі құрал-жабдыққа инвестициялар"
	7709	"Басқа да активтер".

Ескерту. 33-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 194 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулыларымен.

34. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаны орналастыру, инвестициялық кіріс (шығыс) алу және кастодиан шарты негізінде қабылданған қаржы құралдарымен өзге де операциялар жасау кезінде осы Нұсқаулықта көзделген бухгалтерлік жазбалармен қатар 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот", 1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар" баланстық шоттардың дебеті және (немесе) кредиті және тиісінше 2012 "Шетелдік орталық банктердің корреспонденттік шоттары", 2013 "Басқа банктердің корреспонденттік

шоттары", 2202 "Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" баланстық шоттарының кредиті және (немесе) дебеті бойынша бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады.

Ескерту. 34-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және бағалы қағаздарға орналастырылған ақшаны және кастодиан шартының негізінде қабылданған бағалы қағаздарды есепке алу

Ескерту. 2-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

35. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша бағалы қағаздарға орналастырылған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) егер валюта күні бағалы қағаздар түскен сәтке дейін мәміле жасау күнінен басқаша болған жағдайда:

Кіріс 7713 "Басқа да талаптар";

2) бағалы қағаздарды сатып алу сомасына бағалы қағаздар түскен кезде:

Кіріс 7701 "Бағалы қағаздар";

3) сатып алынған сыйақы сомасына (купонға):

Кіріс 7712 "Бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушыға есептелген сыйақы";

4) және, бір мезгілде:

Шығыс 7713 "Басқа да талаптар"

36. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйақы немесе дивидендтерді есептеу кезінде сыйақы немесе дивидендтер сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) бағалы қағаздар бойынша сыйақы сомасына:

Кіріс 7711 "Сыйақы" (бағалы қағаздар бойынша жеке қосалқы шот);

2) дивидендтер сомасына:

Кіріс 7710 "Дивидендтер".

37. Әділ құны бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы және пайда немесе зиян арқылы есепке алынатын бағалы қағаздарды қайта бағалау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) бағалы қағаздардың әділ құнының олардың есептік құнынан асып кеткен кезінде:

Кіріс 7701 "Бағалы қағаздар";

2) бағалы қағаздардың есептік құнының олардың әділ құнынан асып кеткен кезінде:
Шығыс 7701 "Бағалы қағаздар".

Ескерту. 37-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.12.2017 № 252 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

38. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздардың құны шетел валютасымен көрсетілген жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы көтерілген кезде:

Кіріс 7701 "Бағалы қағаздар";

2) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы төмендеген кезде:

Шығыс 7701 "Бағалы қағаздар".

39. Эмитенттерге бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақыны және/немесе жарияланған дивидендтер төлеген кезде алынған ақша сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) есептелген сыйақы (купон) сомасына:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (бағалы қағаздар бойынша жеке қосалқы шот);

2) бұрын сатып алынған сыйақы (купон) сомасына:

Шығыс "Бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушыға есептелген сыйақы";

3) есептелген дивидендтер сомасына:

Шығыс 7710 "Дивидендтер".

40. Кастодиан банк әрбір есепті күні халықаралық қаржы есептілігі стандарттарының және есеп саясатының талаптарына сәйкес сату үшін басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құнмен есептелінетін және амортизацияланған құнмен бағаланатын бағалы қағаздардың құнсыздануына тест өткізеді және мынадай бухгалтерлік жазбаларды жүзеге асырады:

1) бағалы қағаздардың құнсыздануынан болған зиянды тану кезінде:

Шығыс 7701 "Бағалы қағаздар"

7711 "Сыйақы";

2) бағалы қағаздардың құнсыздануынан бұрын танылған зиянды қалпына келтіру кезінде:

Кіріс 7701 "Бағалы қағаздар"

7711 "Сыйақы".

Ескерту. 40-тармаққа өзгеріс енгізілді – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.12.2017 № 252 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

41. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздарды өтеу немесе сату күні мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) бағалы қағаздар құнына:

Шығыс 7701 "Бағалы қағаздар";

2) бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақы сомасына:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (бағалы қағаздар бойынша жеке қосалқы шот);

3) бұрын сатып алынған сыйақы сомасына:

Шығыс 7712 "Бағалы қағаздар бойынша алдыңғы ұстаушыға есептелген сыйақы".

3-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және салымдарға орналастырылған ақшаны немесе кастодиан шартының негізінде қабылданған салымдарды есепке алу

Ескерту. 3-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

42. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаны банктерге және банк операцияларының жекелеген түрін жүзеге асыратын ұйымдарға салымдарға орналастыру кезінде мәміле бойынша шығындарды ескере отырып, салымдар сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7702 "Басқа банктердегі салымдар".

43. Орналастырылған салым бойынша сыйақы есептеген кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7711 "Сыйақы"(салымдар бойынша жеке қосалқы шот).

44. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен орналастырылған салымның құны шетел валютасымен көрсетілген жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы көтерілген кезде:

Кіріс 7702 "Басқа банктердегі салымдар";

Кіріс 7711 "Сыйақы" (салымдар бойынша жеке қосалқы шот);

2) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы төмендеген кезде:

Шығыс 7702 "Басқа банктердегі салымдар";

Шығыс 7711 "Сыйақы" (салымдар бойынша жеке қосалқы шот).

45. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен орналастырылған салым бойынша сыйақы түскен кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (салымдар бойынша жеке қосалқы шот);

46. Банк әр есепті күнге халықаралық қаржы есептілігі стандарттарының және есеп саясатының талаптарына сәйкес салымдардың құнсыздануына тест өткізеді және мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

1) салымдардың құнсыздануынан келген зиянды тану кезінде:

Шығыс 7702 "Басқа банктердегі салымдар" (провизияларды есепке алуға арналған қосалқы шот)

7711 "Сыйақы" (провизияларды есепке алуға арналған жеке қосалқы шот);

2) салымдардың құнсыздануынан бұрында болған зиянды қалпына келтіру кезінде:

Кіріс 7702 "Басқа банктердегі салымдар" (провизияларды есепке алуға арналған қосалқы шот)

7711 "Сыйақы" (провизияларды есепке алуға арналған жеке қосалқы шот).

47. Банктерде немесе банк операцияларының жекелеген түрін жүзеге асыратын ұйымдардағы клиенттердің ақшасын қайтару кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) салым сомасына:

Шығыс 7702 "Басқа банктердегі салымдар";

2) сыйақы сомасына:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (салымдар бойынша жеке қосалқы шот).

4-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және тазартылған қымбат металдарға орналастырылған ақшаны немесе кастодиан шартының негізінде қабылданған тазартылған қымбат металдарды есепке алу

Ескерту. 4-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

48. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаны тазартылған қымбат металдарға орналастыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7703 "Тазартылған қымбат металдар".

49. Тазартылған қымбат металдардың әділ құны бойынша қайта бағалау жүргізу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) тазартылған қымбат металдардың әділ құны олардың есептік құнынан асып кеткен кезде:

Кіріс 7703 "Тазартылған қымбат металдар";

2) тазартылған қымбат металдардың есептік құны олардың әділ құнынан асып кеткен кезде:

Шығыс 7703 "Тазартылған қымбат металдар";

50. Тазартылған қымбат металдарды металл шотқа орналастыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Шығыс 7703 "Тазартылған қымбат металдар"

және сонымен бір мезгілде:

Кіріс 7702 "Басқа банктердегі салымдар".

51. Металл шоты шартының талаптарына сәйкес металл шоты бойынша сыйақы алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) сыйақы есептеу кезінде:

Кіріс 7711 "Сыйақы" (салымдар бойынша жеке қосалқы шот);

2) сыйақы алу кезінде:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (салымдар бойынша жеке қосалқы шот).

52. Металл шотын жабу және кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаның есебінен сатып алынған тазартылған қымбат металдарды қайтару кезінде тазартылған қымбат металдар сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Кіріс 7703 "Тазартылған қымбат металдар"

және сонымен бір мезгілде:

Шығыс 7702 "Басқа банктердегі салымдар"

53. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаның есебінен сатып алынған тазартылған қымбат металдарды сату кезінде тазартылған қымбат металдар сомасына мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Шығыс 7703 "Тазартылған қымбат металдар".

5-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және кастодиан шартының негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздармен жүргізілетін РЕПО және кері РЕПО операцияларын есепке алу

Ескерту. 5-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

54. Кастодиан шарты негізінде қабылданған және кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздармен кері РЕПО операцияларын ашу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7704 "Кері РЕПО" операциялары".

55. Кері РЕПО операциялары бойынша сыйақы есептеу кезінде сыйақы сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7711 "Сыйақы" (кері РЕПО операциялары бойынша

жеке қосалқы шот).

56. Кастодиан шарты негізінде қабылданған және кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздармен кері РЕПО операцияларын жабу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Шығыс 7704 "Кері РЕПО" операциялары";

сыйақы сомасына:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (кері РЕПО операциялары бойынша

жеке қосалқы шот).

57. Кастодиан шарты негізінде қабылданған және кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздармен РЕПО операцияларын ашу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7705 "РЕПО" операциялары".

58. РЕПО операциялары бойынша сыйақыны есептеу кезінде сыйақы сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7711 "Сыйақы" (РЕПО операциялары бойынша жеке қосалқы шот).

59. Кастодиан шарты негізінде қабылданған және кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған бағалы қағаздармен РЕПО операцияларын жабу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Шығыс 7705 "РЕПО" операциялары";

төленген сыйақы сомасына:

Шығыс 7711 "Сыйақы" (РЕПО операциялары бойынша жеке

қосалқы шот).

6-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және туынды қаржы құралдарына орналастырылған ақшаны және кастодиан шартының негізінде қабылданған туынды қаржы құралдарын есепке алу

Ескерту. 6-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

60. Кастодиан шарты негізінде қабылданған активтерді туынды қаржы құралдарына орналастыру кезінде төленген ақша сомасына (опцион бойынша сыйлық ақыларға) мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7706 "Туынды қаржы құралдары".

61. Туынды қаржы құралының әділ құны бойынша қайта бағалау жүргізу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) туынды қаржы құралының әділ құны көтерілген кезде:

Кіріс 7706 "Туынды қаржы құралдары";

2) туынды қаржы құралының әділ құны төмендеген кезде:

Шығыс 7706 "Туынды қаржы құралдары".

62. Егер туынды қаржы құралымен жасалған мәміле талаптарымен сыйақы есептеу және төлеу көзделген жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) сыйақы түрінде кірісті:

Кіріс 7711 "Сыйақы";

сыйақы түрінде шығысты есептеу кезінде:

Шығыс 7711 "Сыйақы";

2) сыйақы түрінде кірісті:

Шығыс 7711 "Сыйақы";

сыйақы түрінде шығысты алған кезде:

Шығыс 7711 "Сыйақы";

63. Кастодиан шарты негізінде қабылданған немесе кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған, шетел валютасымен көрсетілген туынды қаржы құралы бойынша талаптарды және/немесе міндеттемелерді қайта бағалау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы көтерілген кезде:

Кіріс 7706 "Туынды қаржы құралдары";

2) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы төмендетілген кезде:

Шығыс 7706 "Туынды қаржы құралдары";

64. Туынды қаржы құралдарын валюталау (жабу) күні мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7706 "Туынды қаржы құралдары".

7-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және заңды тұлғалардың жарғылық капиталына орналастырылған ақшаны есепке алу

Ескерту. 7-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

65. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаны заңды тұлғалардың жарғылық капиталына орналастыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7707 "Капиталға инвестициялар".

66. Заңды тұлғаның жарғылық капиталына қатысу үлесін сату кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7707 "Капиталға инвестициялар".

8-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және негізгі құрал-жабдыққа орналастырылған ақшаны есепке алу

Ескерту. 8-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

67. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаны негізгі құрал-жабдыққа орналастырған кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7708 "Үйлерге, машиналарға, жабдыққа, көлік және басқа негізгі құрал-жабдыққа инвестициялар".

68. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған негізгі құрал-жабдықтың әділ құны бойынша қайта бағалау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) оң айырма сомасына:

Кіріс 7708 "Үйлерге, машиналарға, жабдыққа, көлік және басқа негізгі құрал-жабдыққа инвестициялар";

2) теріс айырма сомасына:

Шығыс 7708 "Үйлерге, машиналарға, жабдыққа, көлік және басқа негізгі құрал-жабдыққа инвестициялар".

69. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақша есебінен сатып алынған негізгі құрал-жабдықты сату кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7708 "Үйлерге, машиналарға, жабдыққа, көлік және басқа негізгі құрал-жабдыққа инвестициялар".

9-параграф. Кастодиан шартына сәйкес алынған активтерді есепке алу

Ескерту. 9-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

70. Клиент кастодиан шартына сәйкес активтерді алған және (немесе) оның қолданылуын тоқтатқан кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7701 "Бағалы қағаздар"

7702 "Басқа банктердегі салымдар"

7703 "Тазартылған қымбат металдар"

7704 "Кері РЕПО" операциялары"

7705 "РЕПО" операциялары"

7706 "Туынды қаржы құралдары"

7707 "Капиталға инвестициялар"

7708 "Үйлерге, машиналарға, жабдыққа, көлік және басқа негізгі құрал-жабдыққа инвестициялар".

4-тарау. Кастодиан шартының негізінде қабылданған зейнетақы активтерін есепке алу

Ескерту. 4-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

1-параграф. Зейнетақы жарналарын, сондай-ақ зейнетақы жинақтары төлемдерін және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына және басқа ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларына аударуды есепке алу

Ескерту. 1-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 194 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

71. Салымшылардың зейнетақы жарналары ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының банктік инвестициялық шотына келіп түскен кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	1051	"Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"
	1052	"Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"
	2013	"Басқа банктердің корреспонденттік шоттары"
Кт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" (банктік инвестициялық шот);

Ескерту. 71-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

72. Кастодиан шартына сәйкес ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы төлемдерінің банк шотынан зейнетақы жинақтарын бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына, ерікті жинақтаушы зейнетақы қорларына және зейнетақы төлемдерін алушыларға қызмет көрсететін банктерге аударуды жүзеге асыру кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының банктік инвестициялық шотынан соманы ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы төлемдерінің банк шотына аудару бойынша:

Дт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" (банктік инвестициялық шот)
Кт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" (зейнетақы төлемдерінің банк шоты);

2) зейнетақы төлемдерін алушыға қызмет көрсететін банктің шотына соманы аудару бойынша:

Дт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" (зейнетақы төлемдерінің банк шоты);
Кт	1052	"Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"
	2013	"Басқа банктердің корреспонденттік шоттары".

Ескерту. 72-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

73. Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының банктік инвестициялық шотына келіп түскен және қате есепке алынды деп танылған соманы қайтару кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" (зейнетақы төлемдерінің банк шоты);
Кт	1052	"Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"
	2011	"Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің корреспонденттік шоттары"
	2013	"Басқа банктердің корреспонденттік шоттары".

Ескерту. 73-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

74. Кастодиан шарты негізінде қабылданған ақшаны орналастыру, инвестициялық кіріс (шығыс) алу және зейнетақы активтерімен өзге де операцияларды жасау кезінде осы Нұсқаулықта көзделген бухгалтерлік жазбалармен қатар 1051 "Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот", 1052 "Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар", 2011 "Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің корреспонденттік шоттары", 2013 "Басқа банктердің корреспонденттік шоттары" баланстық шоттарының дебеті және (немесе) кредиті және тиісінше 2202 "Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" баланстық шотының кредиті және (немесе) дебеті бойынша бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады.

Ескерту. 74-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

2-параграф. Кастодиан шартының негізінде қабылданған және бағалы қағаздарға орналастырылған зейнетақы активтерін есепке алу

Ескерту. 2-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысымен.

75. Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін және кастодиандық шарт негізінде қабылданған инвестициялық портфельді басқаруды жүзеге асыратын ұйымның сенімгерлік басқаруындағы бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін бағалы қағаздарға орналастырған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

бағалы қағаздарды сатып алу сомасына:

	7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
Кіріс	7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
	7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
	7407	"Басқа да зейнетақы активтері";

сатып алынған сыйақы (купон) сомасына:

	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
Кіріс	7410	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген, зейнетақы активтері орналастырылған мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"

бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"

7411

"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)".

Ескерту. 75-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

76. Зейнетақы активтерін уақтылы орналастырмағаны үшін есептелген өсімпұл сомасын ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының банктік инвестициялық шотына есепке алған кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	1051	"Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"
	1052	"Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар"
Кт	2012	"Шетелдік орталық банктердің корреспонденттік шоттары"
	2013	"Басқа банктердің корреспонденттік шоттары"
	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар" (банктік инвестициялық шот).

Ескерту. 76-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

77. Кастодиан шартының негізінде қабылданған зейнетақы активтерінің есебінен сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйақы және/немесе дивидендтер есептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"

7410	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/ сыйлықақы)"
7413	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржы активтері бойынша есептелген сыйақы".

Ескерту. 77-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

78. Кастодиан шарты негізінде қабылданған зейнетақы активтері есебінен сатып алынған, әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздардың құнын қайта бағалау кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) бағалы қағаздардың әділ құны олардың есептік құнынан асып кеткен кезде:

Кіріс	7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
	7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
	7407	"Басқа да зейнетақы активтері";

2) бағалы қағаздардың есептік құны олардың әділ құнынан асып кеткен кезде:

Шығыс	7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
		"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген

7404	мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
7407	"Басқа да зейнетақы активтері".

Ескерту. 78-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен; өзгеріс енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 194 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

79. Егер кастодиан шартының негізінде қабылданған зейнетақы активтерінің есебінен сатып алынған бағалы қағаздардың құны шетел валютасында көрсетілген жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы көтерілген кезде:

Кіріс	7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
	7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
	7407	"Басқа да зейнетақы активтері"
	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7410	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"

7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7413	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржы активтері бойынша есептелген сыйақы";

2) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы төмендеген кезде:

Шығыс	7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
	7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
	7407	"Басқа да зейнетақы активтері"
	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7410	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"

7413

"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржы активтері бойынша есептелген сыйақы".

Ескерту. 79-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

80. Эмитент кастодиан шартының негізінде қабылданған зейнетақы активтерінің есебінен сатып алынған бағалы қағаздар бойынша сыйақы және/немесе дивидендтер төлеген күні сыйақы және дивидендтер сомасына мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7410	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/ сыйлықақы)"
	7413	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржы активтері бойынша есептелген сыйақы";

сатып алынған сыйақы (купон) сомасына:

Шығыс	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
-------	------	---

7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7410	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)".

Ескерту. 80-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

81. Әрбір есепті күнге банк амортизацияланған құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздардың құнсыздануына тест жүргізеді және мынадай бухгалтерлік жазбаларды жүзеге асырады:

1) бағалы қағаздардың құнсыздануынан болған залалды тану кезінде:

7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"

Шығыс

	бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7410	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген, зейнетақы активтері орналастырылған мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/ сыйлықақы)"
7413	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржылық активтер бойынша есептелген сыйақы";

2) бағалы қағаздардың құнсыздануынан бұрын танылған залалды қалпына келтіру кезінде:

	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
7401	
7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
Кіріс	
7410	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген, зейнетақы активтері орналастырылған мемлекеттік

		емес эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7411		"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
7413		"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржылық активтер бойынша есептелген сыйақы"

Ескерту. 81-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

82. Кастодиан шартының негізінде қабылданған зейнетақы активтерінің есебінен сатып алынған бағалы қағаздарды өтеу немесе сату күні мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Шығыс	7401	"Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7403	"Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары"
	7404	"Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздар"
	7405	"Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары"
	7407	"Басқа да зейнетақы активтері";

бағалы қағаздар бойынша есептелген сыйақы сомасына:

Шығыс	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
		"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор

	7410	биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7413	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа да қаржы активтері бойынша есептелген сыйақы";
сатып алынған сыйақы сомасына:		
Шығыс	7408	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының қысқа мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7409	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан Республикасының ұзақ мерзімді мемлекеттік бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7410	"Зейнетақы активтері орналастырылған Қазақстан қор биржасының ресми тізіміне енгізілген мемлекеттік емес эмиссиялық бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)"
	7411	"Зейнетақы активтері орналастырылған халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары бойынша есептелген сыйақы (купон, дисконт/сыйлықақы)".

Ескерту. 82-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысы.

3-параграф. Банктердегі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі салымдарға орналастырылған зейнетақы активтерімен жасалған операцияларды есепке алу

Ескерту. 3-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысы.

83. Ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін және инвестициялық портфельді басқаруды жүзеге асыратын ұйымның сенімгерлік басқаруындағы бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының зейнетақы активтерін банктердегі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі салымдарға мәміле бойынша шығындарды ескере отырып, салым сомасына орналастырған кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс

7406

"Басқа банктердегі салымдар".

Ескерту. 83-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

84. Банктерде және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде орналастырылған салымдар бойынша сыйақыны есептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Кіріс 7412 "Зейнетақы активтері орналастырылған
басқа банктердегі салымдар бойынша
есептелген сыйақы".

85. Егер банктердегі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі салымдар шетел валютасында орналастырылған жағдайда мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы көтерілген кезде:

Кіріс 7406 "Басқа банктердегі салымдар"
7412 "Зейнетақы активтері орналастырылған
басқа банктердегі салымдар бойынша
есептелген сыйақы";

2) валюта айырбастаудың нарықтық бағамы төмендеген кезде:

Шығыс 7406 "Басқа банктердегі салымдар"
7412 "Зейнетақы активтері орналастырылған
басқа банктердегі салымдар бойынша
есептелген сыйақы".

86. Банктердегі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі орналастырылған салымдар бойынша сыйақы түскен кезде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Шығыс 7412 "Зейнетақы активтері орналастырылған
басқа банктердегі салымдар бойынша
есептелген сыйақы".

87. Әрбір есепті күнге банк салымдардың құнсыздануына тест жүргізеді және мынадай бухгалтерлік жазбаларды жүзеге асырады:

1) салымдардың құнсыздануынан болған залалды тану кезінде:

Шығыс	7406	"Басқа банктердегі салымдар"
	7412	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа банктердегі салымдар бойынша есептелген сыйақы";

2) салымдардың құнсыздануынан бұрын танылған залалды қалпына келтіру кезінде:

Кіріс	7406	"Басқа банктердегі салымдар"
	7412	"Зейнетақы активтері орналастырылған басқа банктердегі салымдар бойынша есептелген сыйақы".

Ескерту. 87-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

88. Банктердегі және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі салымдарға орналастырылған зейнетақы активтерін қайтару кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) салым сомасына:

Шығыс 7406 "Басқа банктердегі салымдар";

2) сыйақы сомасына:

Шығыс 7412 "Зейнетақы активтері орналастырылған басқа банктердегі салымдар бойынша есептелген сыйақы".

4-параграф. Кастодиандық қызмет бойынша кірістер мен шығыстарды есепке алу

Ескерту. 4-параграфтың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысы.

89. Ерікті жинақтаушы зейнетақы қоры мен кастодиан банк арасында жасалған кастодиан шартына сәйкес, кастодиан банктің есеп саясатында белгіленген мерзімде ерікті жинақтаушы зейнетақы қорына кастодиандық қызмет көрсету үшін сыйақы (кірістер) сомасын есептеу, сондай-ақ ақша аударымдары бойынша комиссиялық кірістер және басқа шығыстар сомасын есептеу жүргізіледі және мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Дт 1819 "Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызметтен есептелген комиссиялық кірістер"

Кт 4609 "Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызметтен қызмет түскен комиссиялық кірістер".

Ескерту. 89-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 26.07.2013 № 194 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

89-1. Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры, инвестициялық портфельді басқарушы және кастодиан-банк арасында жасалған кастодиандық шартқа сәйкес кастодиан-банктің есеп саясатында айқындалған мерзімдерде инвестициялық портфельді басқарушыға кастодиандық қызмет көрсеткені үшін сыйақы (кірістер) сомасын есептеу, сондай-ақ ақша аударымдары мен басқа да шығыстар бойынша комиссиялық шығыстар сомасын есептеу жүргізіледі және мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	1819	"Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызмет бойынша есептелген комиссиялық кірістер"
Кт	4609	"Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызмет бойынша комиссиялық кірістер".

Ескерту. Нұсқаулық 89-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

90. Инвестициялық портфельді басқарушының, ерікті жинақтаушы зейнетақы қорының кастодиандық шартқа сәйкес өтеуге жататын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылардың көрсетілетін қызметтеріне және басқа да шеккен шығыстарына ақы төлеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	1860	"Банк қызметі бойынша басқа да дебиторлар"
Кт	1051	"Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі корреспонденттік шот"
	1052	"Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар".

Ескерту. 90-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

91. Инвестициялық портфельді басқарушы, ерікті жинақтаушы зейнетақы қоры кастодиан-банк жүргізген, кастодиан шартына сәйкес өтелуге тиіс шығысты өтеу және төлеу, сондай-ақ кастодиан-банктің комиссиялық сыйақысының есептелген сомасын төлеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар"
----	------	--

Кт	1819	"Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызмет бойынша есептелген комиссиялық кіріс"
	1860	"Банк қызметі бойынша басқа да дебиторлар".

Ескерту. 91-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

92. Инвестициялық портфельді басқарушы, ерікті жинақтаушы зейнетақы қоры есептелген сыйақы бойынша төлемдерді кешіктірген кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

ерікті жинақтаушы зейнетақы қорына кастодиандық шарт негізінде көрсетілген қызметтер үшін есептелген, бірақ өтелмеген сыйақы сомасына:

Дт	1839	"Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызмет бойынша мерзімі өткен комиссиялық кірістер"
	1819	"Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызмет бойынша есептелген комиссиялық кірістер "
Кт	1860	"Банк қызметі бойынша басқа да дебиторлар";

тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасына:

Дт	1860	"Банк қызметі бойынша басқа да дебиторлар"
Кт	4900	"Тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл)".

Ескерту. 92-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 22.11.2021 № 100 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

93. Инвестициялық портфельді басқарушыға, ерікті жинақтаушы зейнетақы қорына кастодиандық шарт негізінде көрсетілген қызметтер үшін есептелген мерзімі өткен сыйақыны, сондай-ақ тұрақсыздық айыбының (айыппұлдың, өсімпұлдың) есептелген сомасын өтеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) есептелген мерзімі өткен сыйақы сомасына:

Дт	2202	"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың ақшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар"
Кт	1839	"Бағалы қағаздар нарығындағы кәсіби қызмет бойынша мерзімі өткен комиссиялық кіріс";

2) тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) сомасына:

"Клиенттердің, инвестициялық портфельді басқарушылардың

Дт	2202	акшасын есепке алуға арналған банктік шоттардағы инвестицияланбаған қалдықтар"
Кт	1860	"Банк қызметі бойынша басқа да дебиторлар".

Ескерту. 93-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 27.11.2023 № 87 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

5. Кастодиан шартының негізінде қабылданған өзге де активтерді есепке алу

Ескерту. 5-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) қаулысымен.

94. Егер кастодиан шартында банктің кастодиан шарты негізінде берілген активтерді бухгалтерлік есепке алу жөніндегі қызметтері көзделмеген жағдайда, осы активтерді есепке алу номиналды құны немесе 7363 Кастодиандық қызмет көрсетілетін клиенттердің активтері шотындағы шартты бірлік бойынша жүзеге асырылады.

Ескерту. 94-тармаққа өзгерту енгізілді - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2009.01.26 N 3 қаулысымен.

95. Егер кастодиан шартының талаптарымен кастодиан шарты негізінде қабылданған активтерді бухгалтерлік есепке алу көзделген жағдайда, бухгалтерлік есепке алу осы Нұсқаулықтың 3-тарауында көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

6. Қорытынды ереже

Ескерту. 5-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының 2012.03.26 № 111 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Қаулысы.

96. Осы Нұсқаулықпен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен шешіледі.